

СВЯТКУЄМО ПЕРШЕ ДЕСЯТИРІЧЧЯ

ТАК сталося, що у вересні 1998 року співпали дві помітні події. Вперше в Україні відзначався Всеукраїнський день бібліотек, і в його рамках Національна парламентська бібліотека України святкувала й іншу прем'єру – відбулася презентація першого номера новоствореного журналу „Бібліотечна планета”.

Заснування часопису було вмотивоване низкою особливих обставин. Фінансова криза, що набула в той час надзвичайної гостроти, значно звузила функції НПБУ як всеукраїнського науково-методичного центру, адже практично зникла можливість виїздів на місця для надання консультацій та вивчення стану роботи, що призвело до зменшення кількості безпосередніх професійних контактів. Спостерігалися негативні процеси ізолювання обласних бібліотек на фоні скорочення сільських бібліотечних філій, переведення бібліотекарів на неповну (від 0,2 до 0,7) ставку.

Таким чином, журнал мав на меті компенсувати втрату каналів методичного впливу, посилити значення НПБУ як науково-методичного центру для українських бібліотек, а також стати трибуною для висвітлення, аналізування стану справ у книгозбірнях, задоволення інформаційних потреб наших читачів і зрештою – для зміцнення престижу бібліотек і бібліотечної професії, соціального захисту фахівців.

Враховуючи те, що на той час уже існували два журнали, які висвітлювали бібліотечні проблеми з точки зору функціонування наукових бібліотек („Бібліотечний вісник”, засновник Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського) та питання книгозповсюдження і організації фондів („Вісник Книжкової палати”), основними адресатами нового видання мали стати, в першу чергу, бібліотекарі публічних бібліотек, а також студенти, аспіранти і науковці. Втім, зосереджуватися виключно на проблемах публічних бібліотек часопис не став, поставивши перед собою завдання об'єднати на своїх шпальтах наукові і галузеві бібліотеки, всебічно висвітлювати нові тенденції у бібліотечній справі, сприяти гуртуванню бібліотекарів як фахової спільноти. Тому бажаними для журналу завжди є ті дописувачі, які розкривають цікаві теми, різноманітні аспекти життя бібліотек незалежно від форми їхньої власності чи географічного розміщення.

Зареєструвавши часопис як науково-виробниче видання, група засновників визначила робочу формулу: „Друкуємо такі практичні матеріали, які можуть підлягати науковому узагальненню, і такі наукові, котрі здатні зацікавити бібліотекаря-практика”.

Звичайно, досягнути такої мети було нелегко. Але колеги радо відгукнулися на наше звернення про допомогу, і журнал завдячує їм за актуальні матеріали про життя та діяльність бібліотек з усіх регіонів країни. Іноді нам закидають, що деякі матеріали надто

описові, стереотипні, і певною мірою це й справді так трапляється. Але для нас дуже важливо, щоби кожний сільський або будь-який інший бібліотекар бачив у журналі самого себе, свою повсякденну діяльність і вважав би це видання своїм. Адже якщо людина взялася за перо, бажаючи щось осмислити, узагальнити, систематизувати у своїй роботі, то це вже є фактором її професійного зростання. Ми дуже цінуємо прагнення поділитися своїми думками та досвідом на шпальтах журналу і вважаємо за честь для себе, коли саме до нас звертаються для таких публікацій.

Що ж до наукової складової журналу, то тут ми багато завдячуємо науковцям – членам редколегії, які спочатку принесли свої статті, а зрештою прислали праці своїх аспірантів. Становленню „Бібліотечної планети” як наукового видання особливо сприяли професори В. Бабич, В. Загуменна, Т. Ківшар, М. Слободяник, А. Чачко. Вони розкривали у своїх публікаціях такі актуальні теми, як формування іміджу бібліотек у демократичному суспільстві, історія українських бібліотек, діяльність видатних діячів бібліотечної справи, серед яких І. Огієнко, А. Маркевич, І. Крип'якевич, С. Сірополко та багато інших. Наукові статті журналу торкалися проблем запровадження інноваційних технологій; підготовки кадрів та організації їх безперервної освіти; основних напрямів бібліографічної діяльності; розвитку бібліотекознавства в Україні тощо. У журналі ділилися своїм науковим доробком відомі вчені-фахівці: Н. Ашаренкова, М. Геращенко, С. Зворський, В. Лутовінова, А. Непомнящий, Т. Новальська, В. Скнар, Л. Філіпова, Г. Швецова-Водка, І. Шевченко, В. Шейко. Надзвичайно багато зробила для висвітлення місця бібліотечної справи України в міжнародному інформаційному просторі, світових тенденцій розвитку бібліотек президент Української бібліотечної асоціації, доцент В. Пашкова.

Аналізуючи діяльність журналу впродовж 2005–2008 рр., можна визначити найбільш популярні теми, що розглядалися в ньому:

- Бібліотечне і довідково-інформаційне обслуговування (74 публ.).
- Бібліотечна професія. Фахова освіта. Кадри та їхній соціальний захист (30 публ.).
- Ювілеї бібліотек. Персоналії (36 публ.).
- Формування, організація і збереження фондів (27).
- Нові інформаційні технології (16).
- Організація бібліотечної справи (15).
- Методична і науково-дослідна робота (13).
- Бібліографічні питання (14).
- Зарубіжний досвід (16).

Л. Бейліс

– Правова база. Нормативно-регламентуючі документи (9).

Як засвідчують соціологічні опитування, така тематика в цілому збігається з інформаційними потребами читачів, хоча деякі питання, особливо щодо правової бази, потребують ще більшої уваги.

Приємно відзначити, що в цей період активізувалися як автори журналу працівники НПБУ, котрі опублікували 91 матеріал аналітичного, інформаційного, методичного, бібліографічного та іншого спрямування.

Серед наших авторів – працівники Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського, Львівської національної наукової бібліотеки імені В. Стефаника НАН України, Київського національного університету культури і мистецтв, Державної академії керівних кадрів культури і мистецтв, Рівненського державного гуманітарного університету, Республіканської кримськотатарської бібліотеки імені І. Гаспринського, Наукової бібліотеки Національного університету „Києво-Могилянська академія”, Національної бібліотеки України для дітей, Національної наукової медичної бібліотеки, Державної науково-педагогічної бібліотеки, Харківської державної академії культури, Центру інформаційних ресурсів Посольства США в Україні, Гете-Інституту.

Часто друкуються працівники ОУНБ, здебільшого з керівного складу. Втім, не можемо сказати, що журнал повною мірою задоволений їхньою активністю. За останні три роки ми отримали матеріали лише з 13 ОУНБ.

Найчастіше надсилають свої статті керівники Дніпропетровської і Кіровоградської ОУНБ.

Таким чином, маючи тираж у 2 000 примірників, ми можемо сказати, що журнал знайшов свого читача і став трибуною як для багатьох авторитетних фахівців та науковців, так і для великого загалу бібліотекарів із усіх куточків України.

Але на цьому не можна заспокоюватися. Ще багато треба зробити для підвищення престижу і соціальної захищеності бібліотекарів. Потрібно знов і знов ставити питання про вдосконалення нормативної бази в нашій галузі. Публікаціям з окремих проблем слід додати аналітичності та глобальності охоплення.

Останнім часом викликає занепокоєння невисокий рівень окремих робіт аспірантів і пошукувачів. І хоча «Бібліотечна планета» лише трибуна, є сенс подумати про те, як краще зорієнтувати молодих науковців в їхній діяльності. Ми прагнемо знайти нові яскраві особистості авторів – як в науці, так і в повсякденній бібліотечній діяльності.

І насамкінець хочеться подякувати нашим шановним колегам, читачам за увагу до журналу. Ми працюємо для вас і з вами разом будемо далі вдосконалювати нашу «Бібліотечну планету».

Список використаної літератури

1. Бейліс Л.І. «Бібліотечна планета» – новий журнал України // Бібліотекознавство. – 2000. – № 2. – С. 120–123.
2. Бейліс Л.І. Журнал «Бібліотечна планета»: гармонія фахової науки та практики // Вісн. Книжк. палати. – 2002. – № 11. – С. 9–11.
3. Бейліс Л.І. Українська бібліотечна періодика 1941–2005 років: основні тенденції розвитку: Дис. ... канд. іст. наук: [На правах рукопису] / НАН України. Нац. б-ка України ім. В.І. Вернадського. – К., 2006. – 198 с.
4. Вилегжаніна Т.І. На шляху до професіоналізму // Бібл. планета. – 2005. – № 1. – С. 4–6.
5. Ворона Ю.А. Публікації журналу «Бібліотечна планета» (1998–2003): Показч. за рубр. / Ворона Ю. А. Нац. парлам. б-ка України. – К., 2003. – 40 с.
6. Корнієнко А.П. Сповнені надій та планів, відзначаємо перше п'ятиріччя // Бібл. планета. – 2003. – № 2. – С. 4–6.

«БІБЛІОТЕЧНА ПЛАНЕТА» ОЧИМА ЧИТАЧІВ

До 10-річчя заснування журналу „Бібліотечна планета” (1998-2008 рр.) було проведено анкетне опитування його читачів, на яке відгукнулося 518 респондентів. Аналіз анкет дозволяє виявити думки читачів про часопис, накреслити пріоритетні теми, спрямування, тенденції розвитку видання.

Приємно відзначити майже 100-відсоткову позитивну оцінку журналу. Редколегія щиро дякує всім, хто відповів на запитання анкети. Ми впевнені, що відповіли саме ті читачі, кому небайдужа доля бібліотечної справи, хто вболіває за бібліотеки, вмє аналізувати, оцінювати професійне видання і прагне сприяти його вдосконаленню. Респонденти віддали належне продовженню напрацьованих фаховою періодикою традицій (змістовність, різноплановість публікацій, чітка стру-

ктурна побудова журналу, вмє поєднання науково-теоретичних і виробничо-практичних матеріалів, статей досвідчених фахівців і початківців). Читачів влаштовує діловий, спокійний тон публікацій, привабливе зовнішнє оформлення часопису.

Серед анкет переважна більшість (52%) – із ЦБС, 11% – із обласних бібліотек, 8% – із галузевих та спеціалізованих книгозбірень, 29% – анонімних (що також передбачалося організаторами дослідження, аби одержати більш правдиві відповіді).

Анкета містила 5 позицій із запитаннями як загального, так і конкретного змісту. Наводилися можливі варіанти оцінок окремих публікацій та журналу в цілому, передбачалося також висловлення іншої думки, як